	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка **Факультет педагогічної освіти і мистецтва** **Кафедра теорії та методик дошкільної освіти**
	Силабус освітнього компонента **«ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДОШКІЛЬНИКІВ»** **Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)** **Мова викладання: українська**
Викладач 	**Бабюк Тетяна Йосипівна** **Посада:** доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти **Науковий ступінь:** кандидат педагогічних наук **Вчене звання:** доцент **E-mail:** babiuk_tetiana@kpnu.edu.ua **Профайл викладача:** http://kdpo.kpnu.edu.ua/babiuk-tetiana-iosypivna/ orcid.org/0000-0002-3716-9112 Google Scholar
Консультації	Графік консультацій: https://kdpo.kpnu.edu.ua/hrafiky-konsultatsii/ аудиторія 407
Статус освітнього компонента	Вибірковий освітній компонент за вибором здобувачів вищої освіти.
Форми здобуття вищої освіти	Очна (денна), заочна
Моделі організації освітнього процесу	Традиційна, дистанційна, змішаної організації освітнього процесу
Що будемо вивчати?	Зміст навчальної дисципліни побудовано з акцентом на практико-орієнтовану спрямованість і підготовку кваліфікованого фахівця з екологічним світоглядом. Заплановано формування і розвиток професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти через розкриття теорії та методики екологічної освіти дошкільників. Метою викладання навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти до організації та проведення роботи з екологічної освіти дошкільників, вивчення принципів та методів щодо формування природничо-екологічної компетентності дітей раннього і дошкільного віку під час ознайомлення з природою/довкіллям у ЗДО і сім'ї.
Чому це треба вивчати?	Освітній компонент забезпечує опанування основними поняттями, категоріями, завданнями та змістом всіх складових навчальної дисципліни, формування на основі сучасних наукових досліджень екологічних уявлень, формування емоційно-ціннісного ставлення до природи, впровадження в практику почуттєво-діяльнісних стратегій та технологій взаємодії з природою, оволодіння фахівцями вміннями використовувати в майбутній діяльності різноманітні методи і прийоми, форми роботи з екологічного виховання дітей дошкільного віку, формування у практичних вмінь з організації та впровадження ефективних технологій екологічної освіти дошкільників. Здобувачі вищої освіти знайомляться з інтегрованим підходом до формування умінь і навичок пізнавати та доглядати за об'єктами природи: уявлення, що опирається на особистий досвід дитини, а її досвід, який спонукає до практичних умінь і навичок, закладає міцні підвалини ціннісних орієнтацій на природне довкілля як безумовне для успішної життєдіяльності дітей і дорослих. Довкілля для дошкільнят – це не лише соціум для життєдіяльності, а й його природний компонент у неподільній єдності зі світом мистецтва, техніки, речей, спілкування, об'єктивної реальності, яку кожен вихованець прагне пізнати якомога

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">повніше. Дитина є часткою природи і поза нею вона не в змозі вижити, оскільки основну кількість життєво важливих потреб вона задовольняє співіснуючи з її об’єктами в їх активних процесах. Екологічна освіта сучасних дітей і молоді постає як відповідь на виклики часу, їх якісна екологічна освіта слугуватиме зразком для наслідування для прийдешніх поколінь.</td></tr>
<tr><td>Як можна використати набуті компетентності?</td><td colspan="3">Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей:
Загальні компетентності:
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки, технологій.
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Здійснення безпечної діяльності.
Спеціальні компетентності:
Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості.
Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі.
Здатність до усвідомлення сучасних екологічних проблем та окреслення шляхів їх подолання у процесі ознайомлення дітей з природніми об’єктами та явищами. Володіння технологіями формування екологічної культури дошкільників.</td></tr>
<tr><td>Яких результатів можна досягнути?</td><td colspan="3">Очікувані результати навчання:
Володіти технологіями формування системи екологічних знань і практичних навичок з теорії та методики екологічної освіти дошкільників, необхідних для здійснення професійної діяльності в закладі дошкільної освіти.
Використовувати систему інтегрованих знань з організації природоохоронної діяльності у ЗДО і планування освітньо-виховної роботи з екологічного виховання в рамках проєкту «Дошкільнятам – освіту для сталого розвитку»;
Використовувати педагогічно доцільні засоби, методи, форми організації екологічної освіти і виховання дітей дошкільного віку, необхідних для формування екологічної компетентності дошкільників;
Уміти творчо застосовувати знання з природничих і психолого-педагогічних наук під час формування у дошкільників екологічної компетентності; виховання соціально активної особистості, яка турбується про довкілля, охороняє та дбайливо використовує природні ресурси.</td></tr>
<tr><td>Передумови вивчення освітнього компонента</td><td colspan="3">Вибірковий освітній компонент за вибором здобувачів вищої освіти.</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Обсяг освітнього компонента</td><td>найменування показників</td><td>денна форма здобуття вищої освіти</td><td>заочна форма здобуття вищої освіти</td></tr>
<tr><td>Рік навчання</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Семестр</td><td>5</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС</td><td>4</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Загальний обсяг годин</td><td>120</td><td>120</td></tr>
<tr><td>Кількість аудиторних годин</td><td>40</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Лекційні заняття</td><td>16</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Практичні заняття</td><td>24</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Самостійна та індивідуальна робота</td><td>80</td><td>104</td></tr>
<tr><td>Форма підсумкового контролю</td><td>залік</td><td>залік</td></tr>
</table>

Політика дисципліни	Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view) В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view). ***Організація навчання.*** Здобувачі беруть участь у заняттях, виконують завдання у зазначені строки. У разі пропусків, технічних або безпекових перешкод повідомляють викладача за першої можливості та погоджують строки й спосіб відпрацювання. Оцінювання, перескладання й оскарження результатів здійснюються за чинними положеннями К-ПНУ: https://kpnu.edu.ua/osvitnii-protses/. ***Доброчесність.*** Роботи мають відображати власний аналіз здобувача й містити покликання на використані джерела. Плагіат, списування, фабрикація даних і джерел неприпустимі; порушення розглядають за процедурами К-ПНУ. Кодекс академічної доброчесності та відповідні положення: https://integrity.kpnu.edu.ua/normatyvna-baza/. ***Штучний інтелект.*** У цьому ОК дозволено допоміжне використання ШІ для пошуку ідей, структурування матеріалу, мовного редагування й моделювання навчальних прикладів із перевіркою фактів та джерел. Відповідно до Положення про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view здобувач зазначає інструмент, мету й обсяг застосування, наводить запит, позначає згенеровані фрагменти та описує власне доопрацювання; для прямого цитування й графічних об'єктів указує розробника, назву, версію системи та дату генерації. Відповідальність за зміст несе здобувач. Заборонено приховувати використання ШІ, подавати його результати як власну оригінальну роботу, фабрикувати спостереження або вводити персональні й конфіденційні дані. ***Безпечна й доступна взаємодія.*** Обов'язкові повага, недискримінаційна мова та конфіденційність. Навчальні випадки подають знеособлено; розкриття особистого травматичного досвіду не вимагається. За потреби з викладачем узгоджують доступний формат матеріалів і рівноцінне завдання. Під час повітряної тривоги діють за інструкціями безпеки університету. ***Академічна мобільність.*** Право та визнання результатів освітньої академічної мобільності регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNvRDha8KI/view). ***Неформальна освіта.*** Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view). ***Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.***

Зміст освітнього компонента	Тема 1. Нормативно-правові засади екологізації сучасної дошкільної освіти в Україні у контексті сталого розвитку. Екологічний аспект освіти для сталого розвитку Тема 2. Теоретичні засади формування природничо-екологічної компетентності дітей раннього та дошкільного віку Тема 3. Зарубіжний досвід організації та керівництва екологічною освітою дітей дошкільного віку Тема 4. Організація та планування еколого-розвивального простору в сучасному закладі дошкільної освіти. Екологічний паспорт ЗДО Тема 5. Організація екологічної освіти дітей у процесі ознайомлення з природою. Вікові можливості засвоєння екологічних знань дошкільниками Тема 6. Технологія проектної діяльності з екологічної освіти дошкільників Тема 7. Використання ігрових технологій у формуванні екологічної культури дошкільників Тема 8. Технологія формування екологічної культури на екологічній стежині Тема 9. Технологія екологічно орієнтованої діяльності дошкільників. Технологія організації самостійної дитячої діяльності в еколого-розвивальному середовищі Тема 10. Проектування педагогічного процесу з екологічної освіти в ЗДО. Показники екологічної компетентності дітей дошкільного віку Тема 11. Наступність ЗДО і початкової школи у формуванні екологічної культури. Спільна діяльність сім'ї і ЗДО у сфері ознайомлення дітей з природою та екологічної освіти.
Технічне й програмне забезпечення	Вивчення освітнього компонента не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій. Можливе застосування MOODLE.
Інформаційне забезпечення	1. Загородня Л. П., Івлєва Н.В. Формування природничо-екологічної компетентності в старших дошкільників засобами ТРВЗ. Дошкільна і початкова освіта в умовах реформ та викликів: [монографія] / за заг. ред. О. В. Лобової, С. М. Кондратюк. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка 2024. С. 66–97. https://repository.sspu.edu.ua/items/e022a312-8494-4e43-b474-e417212cf29d 2. Карук, І.В., Стахова, І.А., Казьмірчук, Н.С. Екологічне виховання дітей: європейський підхід : навч. посіб. Вінниця : ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2024. 111 с. https://dspace.vspu.edu.ua/items/e31cc18c-3c72-4923-a3b8-f072cd3f25c1 3. Максимова О.О., Сорочинська О.А., Федорова М.А. Збірник тестових завдань з методики формування екологічної та здоров'язбережувальної компетенцій у дітей дошкільного віку. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 42 с. http://eprints.zu.edu.ua/36309/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8.pdf 4. Гаврило О. І. Методичні рекомендації до самостійної роботи з вибіркової навчальної дисципліни «Методика дослідницької діяльності дітей дошкільного віку» : методичний посібник. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2025. 42 с. https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cbb921ad-fc19-4eca-8ba5-4b3ff065ace5/content 5. Гаврило О. І. Методичні рекомендації до вибіркової навчальної дисципліни «Організація природоохоронної діяльності з учнями та їх родинами» : методичний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. 27 с. https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/16322433-e6ab-425d-b17c-5919a00b0692/content 6. Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників : курс лекцій / Л.П. Загородня. Глухів. 2023. 379 с. https://repository.gnpu.edu.ua/items/8727ea46-3218-453c-a07a-031a50450907/full

<table>
<tr><td>Система оцінювання результатів навчання</td><td>Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного та підсумкового видів контролю відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view.
– Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводиться в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань.
– Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.
Розподіл балів, які отримують студенти:
<table>
<tr><td colspan="2">Змістовий модуль</td><td rowspan="2">Сума</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>МКР</td></tr>
<tr><td>50 балів</td><td>50 балів</td><td>100 балів</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів на навчальних заняттях</td><td>Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view)
В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (зі змінами) (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).
З критеріями оцінювання за усіма видами роботи можна ознайомитися у робочій програмі за покликанням
https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1UavGI-vLYy8pJ7YWm4JzXv7myqZcQens</td></tr>
<tr><td>Локація</td><td>Згідно з розкладом:
http://kpnu.edu.ua/infowindow/rozklad-zanyat-dlya-navchalnyh-hrup/</td></tr>
</table>